

TRAC Radyo Amatör Mecmuası

Türkiye Radyo Amatörleri Cemiyeti'nin yayımladığı TRAC Radyo Amatör Mecmuası, 1960'lı yıllarda elektronik dünyasına açılan önemli bir pencere niteliğindeydi.

Osman Bahadır bahadirosman@hotmail.com

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra transistörün icadı ve daha sonra da tümleşik (entegre) devrelerin geliştirilmesi ile elektronik teori ve uygulamalarında hızlı ilerlemeler kaydedildi. Bu gelişmelerin ülkemize yoğun bir şekilde yansması 1960'lı yılların ilk yarısında ve ortalarında oldu. Türkiye Radyo Amatörleri Cemiyeti'nin (TRAC) 1962 yılında kurulması ve bu cemiyetin yayın organı olan *TRAC Radyo Amatör Mecmuası*'nın da 1964 yılında yayımlanmaya başlaması da bu nedenle rastlantı değildir.

İlk sayısı Temmuz 1964 tarihinde yayımlanan dergi, kapandığı 1986 yılına kadar 22 yıl boyunca aylık 32 sayfa (bazen iki aylık 64 sayfa) olarak yayını sürdürmüştür. Derginin Cemiyet adına sahibi ve sorumlu müdürü, Dr. Bedi Ezgi'dir. Cemiyetin 59 üyesinin isimleri ve adresleri derginin ilk üç sayısında açıklanmıştır.

Dergi sayılarında, transistörlü ses jeneratörleri, basit transistörlü alıcılar, iki transistörlü cep radyosu,

değildir. Şu bakımlardan çok önemlidir:

1- Gençlerin boş vakitlerini faydalı bir şekilde geçirmelerini ve bu arada gerek teknik, gerek dil, gerek dünya hakkındaki bilgileri bakımından ilerlemelerini sağlar.

2- Zelzele, su baskını ve benzer afetlerin normal haberleşme yollarını kırıp geçirdiği hallerde yüzlerce amatör, kıvılcık, sivil savunma, askeri birlikler ve belediyelerin hizmetine koşturmaktadır. 1958'de Güney Kutbu'nda tecrit edilmiş olarak kalan personelle temas sağlayarak 12.000 mesaj geçirdiğinden dolayı ödül alan Birleşik Devletler'den 18 yaşındaki J. Madey bu alanda bir örnektir.

3- Amatörler bilgi ve tecrübe bakımından hazır bir halde askere gittiklerinden orduların muharebe problemi kendiliğinden çözülmektedir.

4- Radyo amatörleri ilim ve teknik alanındaki ilerlemelere yardımcı olmaktadır. Kısa dalgalarla

TRAC Radyo Amatör Mecmuası'nın ilk sayısının kapak resmi (1964)

radyo amatörlerinin bilim ve tekniğin gelişmesinde gösterdikleri başarı örnekleri, basit diyotlu devreler, radyonun esasları, lehim tekniği, radyo tamiri, yüksek frekans jeneratörü, röleler, besleme transformatörleri, kısa dalga alıcıları, 5 transistörlü alıcı-vericiler, radyo bobinlerinin hesabı gibi konular, yer alan konulardan bazılarıdır. Bu konular titizlikle hazırlanmış şemalar eşliğinde açıklanmaktadır.

Derginin 9. sayısından itibaren kapakta üst başlık olarak "Radyo ve elektriği herkesin anlayacağı dille anlatan mecmua" sözleri koyulmuştur. Bu sözler gerçekten de derginin yayın amacını en özlü bir biçimde açıklamaktadır. Derginin 1. sayısında, iki yıl kadar önce kaybettiğimiz değerli bilim insanımız Güney Gönenç (1933-2011)'in "Amatör Radyoculuğa Dair" başlıklı bir yazısı bulunmaktadır. Gönenç bu yazısında başka şeylerin yanı sıra şunları da söylemektedir:

"Amatör radyoculuk deyimi iki anlama gelmektedir:

1- Amatör olarak radyo alıcısı, amplifikatör vb. gibi cihazları kuranlar, geliştirenler, tamir edenler.

2- Alıcı-verici bir düzen kurarak kendisi gibi teçhizata malik başka kimselerle elektromanyetik dalgalar yardımıyla, tecrübi olarak ve kâr gayesi gütmeksizin haberleşenler...

Radyo amatörlüğü yalnız bir zevk ve merak aracı

Derginin 15-16. sayısının kapak resmi (TRAC Cemiyeti'nin kongre üyeleri) 1965.

Derginin 10. sayısının kapak resmi (1965)

haberleşme, Ay'ın yüzünden radyo dalgalarının yansıtılması (1953) ve 220 MHz frekansla Amerika-Hawai bağlantısı (1957), amatörlerin bilime yaptıkları hizmetler

arasındadır.

5- Amatörlük, radyo ve elektronik endüstrilerine yetişmiş elemanlar hazırlamaktadır. 6- Gizli olarak çalışan kötü niyetli vericileri tespit etmede hiçbir devlet aracının amatörler kadar faydalı olmadığını tatbikat göstermiştir. İşte amatörlik bu, sevgili okuyucular...."

Gönenç'in belirttiği gibi amatör radyoculuk gerçekten de elektroniğe ilgi duyan gençlerin daha lise yıllarında kendilerini geliştirici ve yönlendirici çalışmalar içine girmesini de sağlamıştır. Özellikle de *Radyo Amatör Mecmuası*'nın yayımlanmaya başlamasından sonra bu tür amatör çalışmalar daha bilimsel bir nitelik kazanmıştır. Bu derginin 1960'lı yılların ikinci yarısında birçok gencin elektrik mühendisliği eğitimine yönelmesinde etkili olduğunu da söyleyebiliriz.

TRAC Radyo Amatör Mecmuası, ülkemiz elektronik tarihinin çok özgün bir evresinin sembollerinden biridir.